

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Декан соціально-гуманітарного
факультету**

Оксана ГОМОТЮК
« 29 » 08 2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Проректор з науково-педагогічної
роботи**

Віктор ОСТРОВЕРХОВ
« 29 » 08 2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ННІНОТ

Святослав ПИТЕЛЬ
« 29 » 08 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни

«ПЕДАГОГІКА УСПІХУ»

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність – 013 Початкова освіта

Освітньо-професійна програма – «Початкова освіта»

кафедра освітології і педагогіки

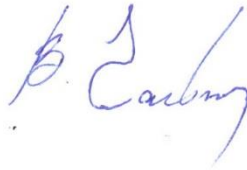
Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год)	Практ. (год)	ІРС (год)	Тренінг (год)	СРС (год)	Разом (год)	Залік (сем.)
Денна	2	4	24	36	4	10	76	150	4
Заочна	2	4	8	4	-	-	138	150	5

Тернопіль – 2025

Робочу програму склала к.пед.н., доцент кафедри освітології і педагогіки **Ольга ГЛАВАЦЬКА**.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри освітології і педагогіки (протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.).

Завідувач кафедри,
д.пед.н., професор

Володимир ЧАЙКА

Гарант освітньої програми,
к.пед.н., доцент

Андріана ШИШАК

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПЕДАГОГІКА УСПІХУ»

1. Опис дисципліни «Педагогіка успіху»

<i>Дисципліна</i>	<i>Галузь знань, спеціальність, СВО</i>	<i>Характеристика навчальної дисципліни</i>
Кількість кредитів ECTS – 5	Галузь знань – 01 Освіта/Педагогіка	Статус дисципліни вибіркова Мова навчання українська
Кількість залікових модулів – 4	Спеціальність – 013 Початкова освіта Освітньо-професійна програма – «Початкова освіта»	Рік підготовки: Денна – 2 Заочна – 2 Семестр: Денна – 4 Заочна – 4
Кількість змістових модулів – 2	ступінь вищої освіти – бакалавр	Лекції: Денна – 24 год Заочна – 8 год Практичні заняття: Денна – 24 год Заочна – 4 год
Загальна кількість годин – 150		Самостійна робота: Денна – 91 год Заочна – 138 год Індивідуальна робота Денна – 3 год Тренінг – 8 год
Тижневих годин: 8, з них аудиторних – 3.		Вид підсумкового контролю – залік

2. Мета і завдання дисципліни «Педагогіка успіху»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Педагогіка успіху» є оволодіння здобувачами вищої освіти системи теоретичних знань про загальні положення, принципи, методи педагогіки успіху та формування практичних навичок застосування педагогіки успіху у професійній діяльності.

2.2. Завдання вивчення дисципліни:

- ознайомлення з основними поняттями, категоріями, методами і технологіями педагогіки успіху;
- висвітлення особливостей методів формування успішної поведінки;
- ознайомлення зі структурою і змістом самоменеджменту в досягненні особистого та професійного успіху;

- оволодіння педагогічними формами успішної взаємодії, навчитися творчо застосовувати знання і способи діяльності, засвоєні під час вивчення навчальної дисципліни;
- уміння планувати, організовувати та аналізувати поведінку, апробування найбільш ефективних прийомів і методів педагогіки успіху;
- сприяння усвідомленню необхідності постійного особистісного і професійного самовиховання.

Відповідно до вимог освітньо-професійної програми здобувачі освіти повинні:

знати:

- сутність, зміст, закономірності й основні категорії педагогіки успіху;
- становлення педагогіки успіху у вітчизняній та зарубіжній педагогіці;
- педагогічні та психологічні засади педагогіки успіху;
- основні технологічні операції створення ситуації успіху в освітньому процесі закладу освіти;
- технології самоменеджменту і тайм-менеджменту в досягненні особистого та професійного успіху;
- сутність та структуру процесу професійного самовиховання;
- причини та особливості професійного вигорання фахівця.

вміти:

- володіти основними категоріями педагогіки успіху та застосовувати їх при виконанні теоретичних і практичних завдань;
- ставити мету, планувати, організовувати, стимулювати, контролювати, аналізувати результати професійної діяльності;
- володіти методами й формами створення ситуації успіху;
- складати програму особистісного і професійного самовиховання;
- визначати пріоритетні цілі й перспективи успішної самореалізації;
- сприяти самоосвіті й саморозвитку здобувачів освіти.

Дисципліна «Педагогіка успіху» передбачає наявність знань із суміжних дисциплін: Вступ до спеціальності, Загальна педагогіка, Дошкільна педагогіка, Історія дошкільної педагогіки, Філософія.

2.3. Матеріально-технічне забезпечення

Технічні засоби (мультимедійне устаткування, комп'ютери), обладнання, прилади та інструменти (таблиці, дидактичні матеріали).

3. Програма навчальної дисципліни «Педагогіка успіху»

Змістовий модуль 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ УСПІХУ

Тема 1. Педагогіка успіху: зміст та основні напрями вивчення

Педагогіка успіху як інтегральний особистісно-орієнтований підхід до формування успішності особистості. Концепції успішності: біологічна, релігійна, прагматична, буттєва. Успішність і «потреби зростання». Основні категорії педагогіки успіху: «успіх», «життєва успішність», «ситуація успіху», «досягнення успіху». Роль самосвідомості особистості для її успішності.

Тема 2. Сутність і необхідність педагогіки успіху

Завдання учителя – допомогти молодій особистості зростати в успіху. Успіх як еквівалент витраченим зусиллям. Майстерність і професіоналізм педагога. Організація ситуації успіху.

Розвиток ідей педагогіки успіху. Поняття успіху в межах соціальної психології. Образ успішної та заможної людини в українській літературі.

Тема 3. Педагогічні та психологічні засади педагогіки успіху

Ідеї гуманістичної педагогіки, системно-орієнтаційного і особистісного підходів, принцип позитивного виховного впливу, принцип поєднання ситуацій успіху та неуспіху в контексті педагогіки успіху. Якості особистості, що сприяють (перешкоджають) досягненню успіху.

Основні психологічні принципи, дотримання яких створює умови для забезпечення системної ефективності застосування педагогіки успіху: опертя на суб'єктивний досвід учня, полікультурності механізмів соціалізації, творчої самодіяльності, системності та саморозвитку, гуманістичності освіти, самостійності. Принцип просторової організації процесу педагогічної взаємодії.

Тема 4. Мотивація досягнення успіху

Мотиви досягнення успіху: очікування успіху та прагнення уникнути невдач. Оцінювання потреб досягнення успіхів. Чинники, які визначають рівень мотивації досягнення успіху. Суб'єктивні (індивідуальні) еталони оцінювання досягнень у процесі безпосереднього спілкування вчителя й вихованця. Особливості особистості зі сформованим сподіванням на успіх.

Біологічні та соціальні передумови досягнення успіху.

Тема 5. Ситуація успіху: сутність, типи, алгоритм створення

Створення ситуації успіху – одна із умов гуманізації освітнього процесу. Значення ситуації успіху. Умови і організація співробітництва між учителями й учнями.

Поняття «успіх» і «ситуація успіху». Ситуація успіху, її типи й алгоритм їх створення.

Технологічні операції створення ситуації успіху. Допомога вчителя під час створення ситуації успіху. Стратегія поведінки вчителя, що прагне виховувати правильні відносини в колективі. Формування в учня почуття психологічної захищеності та безпеки. Створення міжособистісної атмосфери успіху.

Установки вчителя й успіх учня. Основні установки вчителя гуманного педагогічного процесу (за Ш. Амонашвілі).

Вплив батьків на успіхи дітей. Мотиви батьківської допомоги. Деякі навички, яким батьки можуть навчити свою дитину, щоб поліпшити її успішність у школі.

Складові методики Шаталова, які сприяють учневі досягти успіху в навчанні.

Тема 6. Педагогічні стратегії та правила досягнення успіху

Підвищення індивідуального рівня вихованця «Я можу». Застосування в освітньому процесі педагогічних стратегій і правил.

Стратегія: віра в успіх. Стратегія: концентрація уваги на минулих успіхах. Стратегія: відчуття прогресу в навчанні (грі). Стратегія: визнання досягнень. Стратегія: щира посмішка. Прийоми та правила для застосування стратегій.

Тема 7. Вимоги до визначення життєвих цілей

Цілеутворення і його значення в досягненні успіху.

Особливості визначення мети.

Методика до визначення цілей SMART.

Змістовий модуль 2.

ПРАКТИЧНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ УСПІХУ ТА ПРОФЕСІЙНОГО САМОВДОСКОНАЛЕННЯ ФАХІВЦЯ

Тема 8. Практичні рекомендації щодо використання педагогіки успіху

Практичні поради щодо використання педагогіки успіху.

Практичні рекомендації батькам, вчителям, вихователям для виховання успішної дитини.

Загальні рекомендації щодо досягнення успіху.

Тема 9. Технології самоменеджменту і тайм-менеджменту в досягненні особистого та професійного успіху фахівця

Поняття та основна мета самоменеджменту. Структура самоменеджменту. Складові

компоненти самоменеджменту. Критерії визначення ефективності самоменеджменту. Найзагальніші технології самоменеджменту: метод «Альпи», метод управління часом В. Парето, ведення щоденника часу, метод Дуайта Ейзенхауера, АВС-аналіз, технологія SMART.

Поняття «тайм-менеджменту». Механізми удосконалення просторово-часової організації діяльності людини.

Планування в тайм-менеджменті. Види (рівні) планування. Моделі стратегічного планування. Тактичне планування. Оперативне планування.

Методи упорядкування планів робочого часу. Час як важливий ресурс успішної поведінки та діяльності.

Тема 10. Розвиток емоційного інтелекту як чинник успішної діяльності фахівця

Емоційний інтелект як важлива характеристика успішних людей. Традиційні визначення інтелекту. Емоційний інтелект і емоційна компетентність.

Дванадцять показників розвинутого емоційного інтелекту.

Розвиток емоційного інтелекту

Значення емоційного інтелекту для людини.

Тема 11. Самовиховання як основа формування професійного успіху фахівця

Сутність та структура процесу професійного самовиховання. Аутопсихологічна здатність і аутопсихологічна компетентність фахівця у розвитку професійного самовиховання. Компоненти професійного самовиховання. Джерела стимулювання процесу професійного самовиховання. Рефлексивна культура фахівця. Структура процесу інтеріоризації.

Рушійні сили та етапи професійного самовиховання. Програма професійного самовиховання викладача у розвитку професійних умінь. Методи професійного самовиховання.

Технологія професійного самовиховання. Взаємозв'язок механізмів професійного самовиховання і творчості педагога. Самовдосконалення педагога у професійній діяльності.

Тема 12. Попередження професійного вигорання фахівця

Основні підходи до дослідження проблеми професійного вигорання. Сутність теоретичних моделей професійного вигорання. Причини та особливості професійного вигорання фахівця.

Творчий потенціал як фактор антивигорання фахівця.

Особливості профілактики попередження професійного вигорання. Особистісні та соціальні ресурси щодо попередження професійного вигорання фахівця.

4. Структура вивчення дисципліни «Педагогіка успіху» (денна/заочна форми навчання)

	Кількість годин								
	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота		ІРС	Тре нінг	Контрольні заходи
Назва теми	ДФН	ЗФН	ДФН	ЗФН	ДФН	ЗФН	ДФН		
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи педагогіки успіху									
Тема 1. Педагогіка успіху: зміст та основні напрями вивчення	2	1	2	1	6	12	2	5	Поточне опитування
Тема 2. Сутність і необхідність педагогіки успіху	2	-	2	-	6	12			Поточне опитування

Тема 3. Педагогічні та психологічні засади педагогіки успіху	2	-	2	-	6	12			Поточне опитування
Тема 4. Мотивація досягнення успіху	2	1	4	-	6	12			Тести, вправи,
Тема 5. Ситуація успіху: сутність, типи, алгоритм створення	2	-	4	1	6	12			Опитування, вправи
Тема 6. Педагогічні стратегії та правила досягнення успіху	2	1	4	-	6	12			Тести, вправи, опитування
Тема 7. Вимоги до визначення життєвих цілей	2	-	4	-	6	11			Поточне опитування
Змістовий модуль 2. Практичні основи педагогіки успіху та професійного самовдосконалення фахівця									
Тема 8. Практичні рекомендації щодо використання педагогіки успіху	2	1	2	-	6	11	2	5	Поточне опитування, вправи
Тема 9. Технології самоменеджменту і тайм-менеджменту в досягненні особистого та професійного успіху фахівця	2	1	4	1	7	11			Тести, поточне опитування, презентації результатів
Тема 10. Розвиток емоційного інтелекту як чинник успішної діяльності фахівця	2	1	2	-	7	11			Опитування, презентації
Тема 11. Самовиховання як основа формування професійного успіху фахівця	2	1	4	1	7	11			Тести, вправи, презентації
Тема 12. Попередження професійного вигорання фахівця	2	1	2	-	7	11			Тести, вправи,
Разом	24	8	36	4	76	138	4	10	
Підсумковий контроль	Залік								

5. Тематика практичних занять

Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ УСПІХУ

Практичне заняття 1

Тема 1. Педагогіка успіху: зміст та основні напрями вивчення

Мета: сформувати наукове уявлення про поняття, зміст та основні напрями вивчення педагогіки успіху.

Питання для обговорення:

1. Педагогіка успіху як інтегральний особистісно-орієнтований підхід до формування успішності особистості.
2. Концепції успішності: біологічна, релігійна, прагматична, буттєва.
3. Успішність і «потреби зростання».
4. Основні категорії педагогіки успіху: «успіх», «життєва успішність», «ситуація успіху», «досягнення успіху».
5. Роль самосвідомості особистості для її успішності.

Практичне заняття 2

Тема 2. Сутність і необхідність педагогіки успіху

Мета: опанувати знання щодо сутності і необхідності педагогіки успіху.

Питання для обговорення:

1. Завдання учителя – допомогти молодій особистості зростати в успіху.
2. Успіх як еквівалент витраченим зусиллям. Майстерність і професіоналізм педагога.
3. Організація ситуації успіху.
4. Розвиток ідей педагогіки успіху.
5. Поняття успіху в межах соціальної психології.
6. Образ успішної та заможної людини в українській літературі

Практичне заняття 3

Тема 3. Педагогічні та психологічні засади педагогіки успіху

Мета: сформувати наукове уявлення щодо педагогічних і психологічних засад педагогіки успіху.

Питання для обговорення:

1. Ідеї гуманістичної педагогіки, системно-орієнтаційного і особистісного підходів, принцип позитивного виховного впливу, принцип поєднання ситуацій успіху та неуспіху в контексті педагогіки успіху.
2. Якості особистості, що сприяють (перешкоджають) досягненню успіху.
3. Основні психологічні принципи, дотримання яких створює умови для забезпечення системної ефективності застосування педагогіки успіху: опертя на суб'єктивний досвід учня, полікультурності механізмів соціалізації, творчої самодіяльності, системності та саморозвитку, гуманістичності освіти, самості.
4. Принцип просторової організації процесу педагогічної взаємодії.

Практичне заняття 4, 5

Тема 4. Мотивація досягнення успіху

Мета: опанувати знання щодо мотивації досягнення успіху.

Питання для обговорення:

1. Мотиви досягнення успіху: очікування успіху та прагнення уникнути невдач.
2. Значення мотивів у досягненні успіху.
3. Оцінювання потреб досягнення успіхів.
4. Суб'єктивні (індивідуальні) еталони оцінювання досягнень у процесі безпосереднього спілкування вчителя й вихованця.
5. Особливості особистості зі сформованим сподіванням на успіх.
6. Біологічні та соціальні передумови досягнення успіху.

Практичне заняття 6, 7

Тема 5. Ситуація успіху: сутність, типи, алгоритм створення

Мета: опанувати знання щодо сутності ситуації успіху та типів алгоритму створення.

Питання для обговорення:

1. Створення ситуації успіху – одна із умов гуманізації освітнього процесу. Значення ситуації успіху.
2. Умови і організація співробітництва між учителями й учнями.
3. Поняття «успіх» і «ситуація успіху».
4. Ситуація успіху, її типи й алгоритм їх створення.
5. Технологічні операції створення ситуації успіху.
6. Допомога вчителя під час створення ситуації успіху.
7. Стратегія поведінки вчителя, що прагне виховувати правильні відносини в колективі.
8. Формування в учня почуття психологічної захищеності та безпеки.
9. Створення міжособистісної атмосфери успіху.
10. Установки вчителя й успіх учня.

11. Основні установки вчителя гуманного педагогічного процесу (за Ш. Амонашвілі).
12. Вплив батьків на успіхи дітей. Мотиви батьківської допомоги.
13. Деякі навички, яким батьки можуть навчити свою дитину, щоб поліпшити її успішність у школі.
14. Складові методики Шаталова, які сприяють учневі досягти успіху в навчанні.

Практичне заняття 8, 9

Тема 6. Педагогічні стратегії та правила досягнення успіху

Мета: засвоїти знання щодо педагогічної стратегії та правил досягнення успіху.

Питання для обговорення:

1. Підвищенню індивідуального рівня вихованця «Я можу».
2. Застосування в освітньому процесі педагогічних стратегій і правил досягнення успіху.
3. Стратегія: віра в успіх.
4. Стратегія: концентрація уваги на минулих успіхах.
5. Стратегія: відчуття прогресу в навчанні (грі).
6. Стратегія: визнання досягнень.
7. Стратегія: щира посмішка.
8. Прийоми та правила для застосування стратегій. .

Практичне заняття 10, 11

Тема 7. Вимоги до визначення життєвих цілей

Мета: ознайомити студентів із вимогами щодо визначення життєвих цілей.

Питання для обговорення:

1. Цілеутворення і його значення в досягненні успіху.
2. Особливості визначення мети.
3. Методика до визначення цілей SMART.

Змістовий модуль 2. ПРАКТИЧНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ УСПІХУ ТА ПРОФЕСІЙНОГО САМОВДОСКОНАЛЕННЯ ФАХІВЦЯ

Практичне заняття 12

Тема 8. Практичні засади щодо використання педагогіки успіху

Мета: систематизувати знання щодо практичних засад щодо використання педагогічного успіху.

Питання для обговорення:

1. Практичні рекомендації щодо використання педагогіки успіху.
2. Практичні поради батькам, вчителям, вихователям для виховання успішної дитини.
3. Загальні рекомендації щодо досягнення успіху.

Практичне заняття 13, 14

Тема 9. Технології самоменеджменту і тайм-менеджменту в досягненні особистого та професійного успіху фахівця

Мета: ознайомити студентів із технологіями самоменеджменту і тайм-менеджменту в досягненні особистого та професійного успіху фахівця.

Питання для обговорення:

1. Поняття та основна мета самоменеджменту.
2. Структура самоменеджменту.
3. Складові компоненти самоменеджменту.
4. Критерії визначення ефективності самоменеджменту.
5. Найзагальніші технології самоменеджменту: метод «Альпи», метод управління часом В. Парето, ведення щоденника часу, метод Дуайта Ейзенхауера, ABC-аналіз, технологія SMART.
6. Поняття «тайм-менеджменту». Механізми удосконалення просторово-часової організації діяльності людини.

7. Планування в тайм-менеджменті. Види (рівні) планування. Моделі стратегічного планування. Тактичне планування. Оперативне планування.

8. Методи упорядкування планів робочого часу. Час як важливий ресурс успішної поведінки та діяльності.

Практичне заняття 15

Тема 10. Розвиток емоційного інтелекту як чинник успішної діяльності фахівця

Мета: засвоїти знання щодо розвитку емоційного інтелекту як чинник успішної діяльності фахівця.

Питання для обговорення:

1. Емоційний інтелект як важлива характеристика успішних людей.
2. Традиційні визначення інтелекту.
3. Емоційний інтелект і емоційна компетентність.
4. Дванадцять показників розвиненого емоційного інтелекту.
5. Розвиток емоційного інтелекту
6. Значення емоційного інтелекту для людини.

Практичне заняття 16, 17

Тема 11. Самовиховання як основа формування професійного успіху фахівця

Мета: сформувати наукове уявлення щодо самовиховання як основи формування професійного успіху фахівця.

Питання для обговорення:

1. Сутність та структура процесу професійного самовиховання.
2. Аутопсихологічна здатність і аутопсихологічна компетентність педагога у розвитку професійного самовиховання.
3. Компоненти професійного самовиховання.
4. Джерела стимулювання процесу професійного самовиховання.
5. Рефлексивна культура викладача.
6. Структура процесу інтеріоризації.
7. Рушійні сили та етапи професійного самовиховання.
8. Програма професійного самовиховання фахівця у розвитку професійних умінь.
9. Методи професійного самовиховання.
10. Технологія професійного самовиховання.
11. Взаємозв'язок механізмів професійного самовиховання і творчості.
12. Самовдосконалення у професійній діяльності.

Практичне заняття 18

Тема 12. Попередження професійного вигорання фахівця

Мета: систематизувати знання щодо попередження професійного вигорання фахівця.

Питання для обговорення:

1. Основні підходи до дослідження проблеми професійного вигорання.
2. Сутність теоретичних моделей професійного вигорання.
3. Причини та особливості професійного вигорання фахівця.
4. Творчий потенціал як фактор антивигорання фахівця.
5. Особливості профілактики попередження професійного вигорання.
6. Особистісні та соціальні ресурси щодо попередження професійного вигорання фахівця.

7. Самостійна робота

Самостійна робота є основним засобом засвоєння здобувачами навчального матеріалу в позааудиторний час без участі викладача.

Завдання виконує кожен здобувач шляхом підготовки творчої роботи у вигляді реферату з презентацією згідно із рекомендованою тематикою поданою нижче (тему здобувач обирає відповідно до свого порядкового номера в журналі). Захист завдання

шляхом презентації обраної теми.

Методичні вказівки щодо оформлення та написання творчої роботи з дисципліни (реферат)

Перед написанням творчої роботи з конкретної теми курсу необхідно опрацювати наукову літературу, осмислити прочитане і викласти власні думки щодо порушеної проблеми.

Обсяг: 10 сторінок (формат А-4).

Структура та особливості викладу матеріалу

Вступ. Обов'язково виділити предмет опису, обґрунтувати актуальність теми. Обсяг вступу – 1 сторінка.

Основна частина. Матеріал, який викладається, необхідно обґрунтовано реферувати. Цитований матеріал в основній частині, незалежно від форми цитування – дослівного (в лапках), світоглядно-змістового (своїми словами з зазначенням авторства матеріалу, який використовується), не повинен перевершувати 30% реферату.

Загальний обсяг основної частини становить приблизно 7-8 сторінок.

Висновки. Чіткість, точність, лаконічність висновків. Узагальнення і резюмування основних питань теми. Конкретні висновки можна нумерувати.

Список використаної літератури. Укладається за алфавітним порядком мовою оригіналу з усіма вихідними даними.

Робота повинна бути набрана на комп'ютері та видрукувана на принтері (електронні версії не приймаються).

Параметри: версія WORD, шрифт – 14 кегель, у рядку 60-65 знаків. Сторінки повинні мати відповідні поля та нумерацію: зліва – 30 мм; справа – 10 мм; зверху та знизу – 20 мм.

Тематика рефератів

1. Коучинг як засіб управління та його роль у цілеспрямованні послідовників.
2. Принципи цілебудування за технологією «SMART».
3. Прийняття рішень як цілеспрямувальна функція успішної людини.
4. Роль тайм-менеджменту в особистісному цілеспрямованні.
5. Структурні елементи емоційного інтелекту та їх функції.
6. Успіх у професійній діяльності вихователя ЗДО.
7. Кластер емоційного інтелекту в структурі лідерської компетентності.
8. Особливості сприйняття суспільством маскулітних чоловіків-лідерів.
9. Основні соціальні упередження, які стоять на шляху досягнення жінкою успіху.
10. Основні причини не досягнення людиною професійного успіху.
11. Початок професійної діяльності найбагатших людей світу (особистість за вибором студента).
12. Успішна особистість, яка мотивує (на прикладі особистості, яка зуміла досягнути успіху, незважаючи на фізичні чи інші вади, за вибором студента).
13. Правові засади успішної професійної діяльності.
14. Зміцнення здоров'я як чинник досягнення успіху.
15. Технологія успішного менеджменту: планування, організація та контроль виконання визначених завдань та прийнятих рішень.
16. Імідж успішної людини. Складові іміджу.
17. Функції лідера та його роль у групі.
18. Сприйняття та розуміння емоцій.
19. Сучасний харизматичний лідер: шляхи саморозвитку.
20. Особливості формування іміджу успішного педагогічного працівника (керівника).

8. Тренінг з дисципліни «Педагогіка успіху»

Тренінг проводиться у формі дискусії. Здобувачі поділяються на підгрупи. Кожна підгрупа обирає собі тему самостійно із запропонованих тем. Підготовка дискусії за обраною темою. Дискусія повинна включати: пошук аргументів, доведення та спростування тез, техніку і тактику аргументування, мистецтво аргументації, стратегії і структуру дискусії у типових академічних і професійних ситуаціях.

Проведення дискусії в академічній групі. Презентація результатів у вигляді мультимедійних презентацій.

Етапи підготовки і проведення дискусії

<i>Докомунікативний етап</i>	<i>Комунікативний етап</i>	<i>Посткомунікативний етап</i>
1. Формулювання проблеми, мети.	1. Оголошення теми, мети, уточнення ключових понять.	Аналіз дискусії.
2. Збір інформації про предмет суперечки, визначення понять.	2. Висування і захист тези.	
3. Добір аргументів.	3. Спростування тези й аргументації опонента.	
4. Формулювання питань до опонентів.	4. Підведення підсумків.	
5. Оцінка аудиторії.		

Теми дискусії

1. Видатні лідери, що захоплюють мене.
2. Мої якості в ролі лідера-керівника.
3. Моя вербальна і невербальна комунікація.
4. Планування у тайм-менеджменті.
5. Завдання та пріоритети в тайм-менеджменті.
6. Мої засоби впливу на шляху до інтеграції та цілеспрямовання команди.
7. Зовнішній і внутрішній вплив на емоції людини.
8. Моя професійна компетентність на шляху до успіху.
9. Мій досвід використання майстер-класів і конференцій як засіб комунікації з провідними фахівцями.
10. Позитивне мислення – запоруки успіху.
11. Активність людини – першооснова досягнення успіху.
12. Як підвищити власну цінність на ринку праці?
13. Харизматичний лідер – хто він?
14. Які чинники визначають рівень мотивації досягнення успіху.

9. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Педагогіка успіху» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- розв'язування тестових завдань;
- завдання на конструювання оптимального набору понять і категорій власного дослідження;
- поточне опитування;
- вирішення проблемних запитань;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- реферати;
- залік.

10. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Педагогіка успіху»

визначається як середньозважена величина, відповідно до питомої ваги кожної складової залікового кредиту.

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4
20 %	20 %	20 %	20 %	5 %	15%
<i>Поточне оцінювання</i>	<i>Модульний контроль</i>	<i>Поточне оцінювання</i>	<i>Модульний контроль</i>	<i>Тренінг</i>	<i>Самостійна робота</i>
Середнє арифметичне з оцінок отриманих під час опитування на кожному практичному занятті.	Модульна контрольна робота (теми 1-7). 4 теорет. пит. по 25 балів).	Середнє арифметичне з оцінок отриманих під час опитування на кожному практичному занятті.	Модульна контрольна робота (теми 8-12). 4 теорет. пит. по 25 балів).	Оцінка за виконане завдання	Оцінка за виконане завдання

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Поточне опитування під час заняття

Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок отриманих під час занять (здобувач має бути оцінений кожного практичного заняття). Пропуски практичних занять обов'язково відпрацьовуються в години консультацій, в іншому випадку вони вважаються оцінкою «0» та враховуються при визначенні середнього арифметичного балу. Для здобувачів, які навчаються за індивідуальним графіком, поточне оцінювання проводиться під час консультацій та шляхом виконання завдань в системі Moodle.

90–100 балів – здобувач дає повну і глибоку відповідь, демонструє всебічне розуміння теми. Матеріал викладається чітко, логічно та послідовно, з правильним використанням термінів, прикладів і власних узагальнень. У відповідях простежується критичне мислення, уміння аналізувати та робити аргументовані висновки. Усне мовлення грамотне, впевнене, без суттєвих помилок, що свідчить про високий рівень підготовки.

5–89 балів – здобувач у цілому правильно відповідає на запитання, проте допускає незначні неточності або пропускає окремі деталі. Виклад матеріалу логічний і зрозумілий, але недостатньо глибокий, бракує власних прикладів чи узагальнень. Використання термінів здебільшого коректне, хоча іноді поверхове. Мова переважно грамотна, однак можливі окремі стилістичні чи фактичні помилки. Відповідь подається впевнено, хоча не завжди переконливо.

60–74 бали – відповідь є частковою, тема розкрита неповністю, з помітними прогалинами у знаннях. У викладі зустрічаються суттєві неточності, відсутній глибокий аналіз, здобувач обмежується поверховим переказом. Логіка відповіді порушена, приклади або аргументація практично не використовуються. Термінологія застосовується обмежено або некоректно. Усне мовлення містить помітні мовні та стилістичні помилки, відповідь звучить невпевнено.

1–59 балів – здобувач не розкриває тему або робить це надзвичайно фрагментарно. У відповідях недостатньо аргументів, прикладів і власних міркувань, переважають грубі помилки чи хаотичний виклад. Термінологія відсутня або використовується неправильно, що свідчить про відсутність належного засвоєння матеріалу. Усне мовлення недбале, містить численні помилки, відповідь звучить непослідовно або практично відсутня.

Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок отриманих під час занять (здобувач має бути оцінений кожного практичного заняття).

Пропуски практичних занять обов'язково відпрацьовуються в години консультацій, в іншому випадку вони вважаються оцінкою «0» та враховуються при визначенні середнього арифметичного балу. Для здобувачів, які навчаються за індивідуальним графіком, поточне оцінювання проводиться під час консультацій та шляхом виконання завдань в системі Moodle.

Модульна контрольна робота

Теоретичне питання:

24–25 балів – завдання виконані повністю; правильність і аргументованість відповідей – без суттєвих помилок; тема розкрита глибоко, із прикладами й узагальненнями; структура роботи логічна, послідовна; мова грамотна, оформлення без зауважень.

22–23 бали – завдання виконані майже повністю; можливі 1-2 несуттєві помилки у викладі; розкриття теми достатньо повне, але є дрібні прогалини; структура в основному витримана; незначні стилістичні або мовні огріхи.

19–21 балів – завдання виконані більш ніж на 70 %; наявні кілька неточностей у відповідях; тема розкрита, але поверхово; структура місцями порушена; мова зрозуміла, але є граматичні чи стилістичні помилки.

15–18 бали – завдання виконані частково (60-70 %); є суттєві недоліки у змісті або логіці викладу; робота фрагментарна, аналіз обмежений; структура слабка, висновки неповні; відчутні мовні помилки.

11–14 балів – завдання виконані менш ніж на 60 %; багато помилок у викладі; тема розкрита частково, поверхово; структура роботи практично відсутня; мова недбала, численні орфографічні помилки.

6–10 балів – завдання виконані менш ніж наполовину; робота має серйозні змістові й логічні прогалини; відсутній аналіз, лише фрагментарні відповіді; велика кількість мовних і стилістичних помилок; робота потребує доопрацювання.

0–5 балів – завдання практично не виконані; тема не розкрита; численні помилки або відсутність відповідей; структура й оформлення повністю порушені; робота свідчить про відсутність підготовки.

Тренінг:

90–100 балів. Здобувач бере активну та конструктивну участь у дискусії, демонструє глибоке розуміння теми та здатність аргументовано відстоювати власну позицію. Відповіді логічні, переконливі, підкріплені прикладами, а контраргументи – чіткі та коректні. Здобувач виявляє повагу до думки інших, уважно слухає опонентів і грамотно реагує на зауваження. Мовлення чітке, грамотне й упевнене, дискусія збалансована між висловленням власних ідей і взаємодією з групою.

75–89 балів. Здобувач активно бере участь у дискусії, проте його аргументація не завжди достатньо глибока або переконлива. Відповіді логічні, але можливі окремі неточності чи поверхові твердження. У процесі обговорення Здобувач реагує на думки інших учасників, хоча іноді уникає деталізації чи контраргументів. Мовлення в основному грамотне, з незначними помилками, участь у діалозі послідовна, проте бракує яскравих власних узагальнень.

60–74 бали. Здобувач бере участь у дискусії лише частково, висловлює окремі думки без достатнього обґрунтування. Відповіді часто поверхові або містять помилки, аргументація слабка. Взаємодія з іншими учасниками обмежена: Здобувач рідко реагує на думки співрозмовників або робить це невпевнено. Мовлення не завжди чітке, з помітними логічними та мовними огріхами. Загалом участь у дискусії є, але без активного внеску в розвиток обговорення.

1–59 балів. Здобувач практично не бере участі в дискусії або його виступи не пов'язані з темою. Висловлювання фрагментарні, необґрунтовані чи суперечливі. Аргументація відсутня або надто слабка, Здобувач не реагує на думки інших та не проявляє зацікавленості

в обговоренні. Мовлення хаотичне, з численними помилками, через що відповідь виглядає непослідовною. Такий рівень участі свідчить про низьку підготовленість і відсутність навичок командної взаємодії.

Самостійна робота

Максимальна оцінка за виконане завдання становить 100 балів і виставляється при дотриманні усіх встановлених вимог щодо оформлення реферату і презентації.

90–100 балів. Тема реферату повністю та глибоко розкрита; використано понад десять сучасних наукових джерел, правильне оформлення списку; високий рівень аналізу та узагальнення, авторська позиція чітко виражена; структура логічна, оформлення відповідає вимогам (ДСТУ, шрифт, поля, нумерація); відсутні мовні та стилістичні помилки; презентація якісна: структурована, візуально приваблива, не перевантажена текстом, містить ілюстрації/схеми, відображає головні положення реферату; здобувач вміє стисло та аргументовано представити роботу.

75–89 балів. Тема в основному розкрита, є окремі недоліки в деталізації; джерела використані, але не завжди найновіші чи достатньо різноманітні; аналіз здійснено, але частково поверховий; оформлення здебільшого правильне, проте є окремі відхилення; мова грамотна, допускаються поодинокі помилки; презентація відповідає темі, має чітку структуру, але можливі перевантажені слайди або нестача наочності; під час представлення здобувач орієнтується в темі, проте виступ менш переконливий.

60–74 бали. Тема розкрита частково, окремі аспекти залишилися поза увагою; кількість джерел обмежена (5-6), наявні застарілі матеріали; реферат більше нагадує компіляцію, ніж самостійний аналіз; структура непослідовна, оформлення має помилки; значна кількість мовних чи стилістичних неточностей; презентація формальна: слайди перевантажені текстом, відсутні візуальні елементи, немає логічного узгодження з рефератом; виступ здобувача невпевнений, читається з аркуша.

35–59 балів. Тема майже не розкрита, робота фрагментарна; джерел дуже мало (3-4), вони здебільшого неактуальні; відсутній аналіз і висновки; численні помилки в структурі, оформленні та мові; презентація слабка або відсутня, слайди хаотичні, не відображають суті реферату; здобувач не може пояснити матеріал під час представлення.

0–34 бали. Тема не розкрита; відсутні або неправильно оформлені джерела; ознаки плагіату; робота не відповідає вимогам щодо структури та оформлення; презентація відсутня або не має змістовного зв'язку з рефератом; здобувач не володіє матеріалом.

Загальна шкала оцінювання

<i>За шкалою університету</i>	<i>За національною шкалою</i>	<i>За шкалою ECTS</i>
90-100	Відмінно	A (відмінно)
85-89	Добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	Задовільно	D (задовільно)
60-64	Незадовільно	E (достатньо)
35-59		FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ з/п	Найменування	Номер теми
1.	Мультимедійний проектор	1-12
2.	Ноутбук Базове програмне забезпечення	1-12
3.	Фліпчарт	1-12

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи. К. : Центр учбової літератури, 2023. 382 с.

2. Главацька О.Л. Попередження професійного вигорання фахівців інклюзивної освіти. *Інклюзія в дії: стратегії впровадження в Україні та світі*: колективна монографія / О. Главацька, Н. Горішна, Г. Слозанська та ін. Тернопіль : Осадца Ю.В., 2022. С. 4–6, 56–98. URL: <http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/25417/1/monografia.pdf>

3. Главацька О.Л., Гуменюк О.С., Мойсеюк В.П. Попередження професійного вигорання як механізм збереження професійного здоров'я логопедів. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка* / [редактори-упорядники М. Пантук, А. Душний, І. Зимомря]. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», Вип. 55. Том 1. 2022. С. 240–246. http://www.aphn-journal.in.ua/archive/55_2022/part_1/39.pdf

4. Главацька О., Коцюруба О. Технології самоменеджменту в професійній діяльності керівника закладу загальної середньої освіти. *Інноваційні процеси освітньої сфери України та в країн Центральної Європи: стан, проблеми і перспективи* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Тернопіль, 4-5 грудня 2024 р.). Тернопіль : ЗУНУ, 2024. С. 47–50.

5. Главацька О.Л., Олійник Г.М. Проектування професійної кар'єри сучасною студентською молоддю. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка* / [редактори-упорядники М. Пантук, А. Душний, І. Зимомря]. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2021. Вип. 40. Том 1. С. 258–262. http://www.aphn-journal.in.ua/archive/40_2021/part_1/43.pdf

6. Главацька О., Пікневич А. Управлінська діяльність керівника закладу загальної середньої освіти з попередження професійного вигорання педагогів. *Інноваційні процеси освітньої сфери України та в країн Центральної Європи: стан, проблеми і перспективи* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Тернопіль, 4-5 грудня 2024 р.). Тернопіль : ЗУНУ, 2024. С. 64–67. URL: https://drive.google.com/file/d/1lIR1jhHO_GLaLBdoFZUDLJIgK2XVlwCd/view

7. Максименко С. Д. Загальна психологія: навч. посіб. [вид. 3-є, перероб. та доп.]. К. : Центр учбової літератури, 2020. 272 с.

8. Карпенко Є. В. Сучасні вектори дослідження емоційного інтелекту. *Психологія і особистість*. 2019. № 1 (15). С. 60–72.

9. Корольчук М.С. Професійне вигорання працівників освіти: монографія / М.С. Корольчук, В.М. Корольчук, Л.І. Березовська. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. 304 с.

10. Княжева І.А. Педагогіка: навчальний посібник для здобувачів освіти першого освітнього рівня (бакалавр). Одеса, Університет Ушинського, 2023. 110 с.

11. Основи педагогічної майстерності (для студентів спеціальності 012 Дошкільна освіта) : навч.-метод. посібник / упоряд. Н. Мачинська, А. Федорович, Н. Яремчук. Львів :

ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 286 с.

12. Пальчевський С.С. Педагогіка: навч. посіб. 3-є вид. Київ : Каравела, 2020. 496 с.

13. Побудова кар'єри : навч.-метод. посіб. [О.В. Мельник, О.Л. Морін, Л.А. Гуцан, І.І. Ткачук, О.М. Пархоменко та ін.; за ред. О.В. Мельника]. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2018. 172 с.

14. Романовський О.Г., Михайличенко В.Є., Грень Л.М. Педагогіка успіху : підручник. Харків : НТУ «ХПІ», 2011. 368 с. <http://library.kpi.kharkov.ua/uk/node/1038>

15. Скорик Т.В. Основи професійної успішності педагога-музиканта: навчальний посібник. Чернігів : Десна Поліграф, 2022. 156 с.

16. Скорик Т. В Сутність та структура професійної успішності майбутнього вчителя. Педагогічна освіта: теорія і практика. 2020. Вип. 29 (2-2020). С. 352–361.

17. Hlavatska O., Pysarchuk O. Self-education as a factor in preventing professional burnout of teachers in educational institutions. *International review for humans and natural sciences*. Zurich-Switzerland, 2025. P. 63–81.

18. Wadhwa S. Examining role of personality in professional success in South Asian Employees. *Journal of Positive School Psychology*. 2022, Vol. 6, N. 3, p. 6292–6302.